

ПРОГРАМА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА АКТЮЕРИ БЪЛГАРСКО АКТЮЕРСКО ДРУЖЕСТВО

КОНСПЕКТ Модул М106 “ИКОНОМИКА”

Цели:

Целта на този модул е да се представят основните икономически принципи и как те могат да бъдат използвани в бизнес среда при вземане на решения. Модулът описва основните концепции на макро и микроикономиката и как те оказват влияние върху дейността на застрахователните и другите финансови системи. Концепциите са представени от гледна точка както на физическите лица и техните изисквания за финансова сигурност, така и от гледна точка на финансовите институции и тяхната способност да предложат продукти, които да посрещнат нуждите на индивидуалните и корпоративните клиенти.

Връзки с други модули:

Модули М107 “Финанси и финансови отчети”, М108 „Инвестиции и управление на активи“, М110 „Риск мениджмънт в актюерството“ допълват и доразвиват концепциите въведени в този модул.

Модули Р101 “Принципи и практика на пенсионното осигуряване”, Р102 „Принципи и практика на общото застраховане“, Р103 „Принципи и практика на животозастраховането“ използват принципите въведени в този модул.

Крайни резултати:

При завършване на настоящия модул всеки курсист трябва да е способен да:

- (а) оценява значимостта на икономиката в света на бизнеса;
- (б) дискутира работата на конкурентните пазари;
- (в) дискутира потребителското търсене и поведение;
- (г) разбира важността на фирмените решения при избора на продукти, маркетингови и рекламни стратегии;
- (д) придобие знания за производството, производствените разходи, приходи и печалба, за да разбере фирмените решения относно цените и производството;
- (е) описва методите за максимизиране на печалба при условия на съвършена конкуренция и монопол;
- (ж) описва методите за максимизиране на печалбата при условия на несъвършена конкуренция;
- (з) разбира различни видове стратегии за ценообразуване, които фирмите могат да приемат;
- (и) разбира причините за намесата на правителството на пазара;

- (й) разбира връзката между правителството и отделните фирми;
- (к) разбира глобализацията и многонационалния бизнес;
- (л) разбира важността на международната търговия;
- (м) разбира макроикономическата среда на бизнеса;
- (н) разбира какво представлява платежния баланс и как се определят обменните курсове;
- (о) разбира ролята на парите и лихвените нива върху икономиката;
- (п) разбира какво определя нивото на стопанската дейност и как то се отразява на безработицата и инфлацията;
- (р) разбира как макроикономическата политика влияе на бизнеса;
- (с) разбира как политиките на предлагане влияят на бизнеса.

Темите, които са покрити от Модул М106 са следните:

1. Икономика и бизнес свят
 - 1.1.Макроикономическа среда
 - 1.2.Микроикономика
2. Конкурентни пазари
 - 2.1.Бизнес в конкурентна среда
 - 2.2.Търсене и предлагане
 - 2.3.Определяне на цена и количество продукция (Price and output determination)
 - 2.4.Еластичност на цените
 - 2.5.Времева рамка на синхронизиране с пазара (The time dimension of market adjustment)
3. Потребителско търсене
 - 3.1.Теория на полезността
 - 3.2.Търсене при условия на риск и несигурност
 - 3.3.Как чрез застраховка може да се намали вредното въздействие на бъдещи събития
 - 3.4.Анализиране на прости застрахователни проблеми чрез теория на полезността.
4. Продукти, маркетинг и реклама
 - 4.1.Определяне на продукт (Product differentiation)
 - 4.2.Пазарно представяне (маркетинг) на продукт
 - 4.3.Реклама
5. Производствени разходи, приходи и печалба
 - 5.1.Разходи
 - 5.2.Производството в краткосрочен план
 - 5.3.Разходи в краткосрочен план
 - 5.4.Производство в дългосрочен план
 - 5.5.Разходи в дългосрочен план
 - 5.6.Приходи

- 5.7. Максимизиране на печалбата
- 6. Съвършена конкуренция и монопол
 - 6.1. Алтернативни пазарни структури
 - 6.2. Съвършена конкуренция
 - 6.3. Монопол
 - 6.4. Теория на оспоримите пазари
- 7. Несъвършена конкуренция
 - 7.1. Монополистична конкуренция
 - 7.2. Олигопол
 - 7.3. Теория на игрите
 - 7.4. Бизнес стратегия
- 8. Стратегия за растеж
 - 8.1. Растеж и рентабилност
 - 8.2. Ограничения на растежа
 - 8.3. Алтернативни стратегии на растеж
 - 8.4. Вътрешен растеж
 - 8.5. Външен растеж чрез сливане
 - 8.6. Външен растеж чрез стратегически съюз
- 9. Стратегии при определяне на цената
 - 9.1. Ценообразуване и пазарна структура
 - 9.2. Алтернативни стратегии за ценообразуване
 - 9.3. Ценова дискриминация (Price discrimination)
 - 9.4. Определяне на цена на продукти в продуктова линия (Multiple product pricing)
 - 9.5. Трансферно ценообразуване (Transfer pricing)
 - 9.6. Жизнен цикъл на продукт
 - 9.7. Пазар на труда и заплати
- 10. Намеса на правителството
 - 10.1. Пазари и ролята на правителството
 - 10.2. Видове пазарни неуспехи
 - 10.3. Намеса на правителството на пазара
 - 10.4. Слаба намеса на правителството
- 11. Правителството и фирмите
 - 11.1. Политика на конкуренция
 - 11.2. Политики по отношение на научноизследователска дейност и развитие
- 12. Глобализация и международен бизнес
 - 12.1. Глобализация
 - 12.2. Международни компании/корпорации

13. Международна търговия
 - 13.1.Търговски модели
 - 13.2.Предимства на търговията
 - 13.3.Аргументи за ограничаване на търговията
 - 13.4.Роля на Световната Търговска Организация
14. Макроикономическа среда
 - 14.1.Макроикономически цели
 - 14.2.Икономически растеж
 - 14.3.Безработица
 - 14.4.Инфлация
 - 14.5.Бизнес цикъл и макроикономически цели
 - 14.6.Кръговрат на доходите (The circular flow of income)
 - 14.7.Измерване на приходи и производителност на труда на населението
15. Платежен баланс и валутни курсове
 - 15.1.Платежен баланс
 - 15.2.Валутен курс
 - 15.3.Валутни курсове и платежен баланс
 - 15.4.Фиксирани срещу променливи валутни курсове
16. Пари и лихвени проценти (Money and interest rates)
 - 16.1.Значение и функции на парите
 - 16.2.Финансова система
 - 16.3.Парично предлагане
 - 16.4.Парично търсене
 - 16.5.Равновесие
17. Стопанска дейност, безработица и инфлация
 - 17.1.Определяне на стопанска дейност
 - 17.2.Връзка между парите и БВП
 - 17.3.Безработица и инфлация
 - 17.4.Бизнес цикли
18. Макроикономическа политика
 - 18.1.Фискална политика
 - 18.2.Парична политика
 - 18.3.Нагласи към управление на търсенето
19. Политики на предлагането
 - 19.1.Видове политики на предлагането
 - 19.2.Пазарноориентирани политики на предлагането
 - 19.3.Политики на съвкупното предлагане

Списък с материли и специализирана литература:

1. Материали по модул М106 (превод от английски език на материали на Института и Факултета на Актюерите). Българско Актюерско Дружество, първо издание 2015 г.
2. Sloman, J.; Hinde, K.; Garratt, D. (2013) *Economics for Business*. 6th ed. 742 pages. ISBN: 0273722335.
3. Sloman, J. (2012) *Economics*. 8th ed. 835 pages. ISBN: 0273763123.
4. Begg, D.K.H.; Ward, D.; (2009) *Economics for Business*. 3rd ed. 560 pages. ISBN: 0077124731.
5. Bade, R.; Parkin, M.; (2012) *Foundation of economics*. 6th ed. 898 pages. ISBN: 0132984874.